

Halmstad kommun
direkt@halmstad.se

2019-03-26

1 (22)

Dnr-2018:7036

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Sture-
gymnasiet 4 i Halmstads kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Sturegymnasiet 4 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna en framåtsyftande kommentar.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Sturegymnasiet i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektor systematiserar sin analys av elevernas kunskapsresultat kopplat till undervisningens genomförande, samt vidtar nödvändiga utvecklingsåtgärder på grundval av analysen.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar skolans utveckling, elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att undervisningens innehåll och arbetssätt i de gymnasiegemensamma ämnena anpassas så att de också stimulerar och utmanar de elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling.

Trygghet och studiero

Skolan har i flera delar ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla studiero, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektor och lärare arbetar samlat för att skapa studiero. I detta ingår att utveckla undervisningen för att tydliggöra lärarens ledarskap i klassrummet, samt att försäkra sig om att alla elever får anpassningar, utmaningar och stimulans.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg. I detta ingår också att se till att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och sätta likvärdiga betyg.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 13 september 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– 2018:7036) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens kvalitetsbedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på *Sturegymnasiet 4* leder och styr i *flera delar* skolans utveckling.

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att rektor i huvudsak leder ett strategiskt jämställdhetsarbete, att rektor i huvudsak leder och organiserar det pedagogiska arbetet samt att rektor följer upp kunskaps- och värdegrundsresultat. Granskningen visar emellertid även att rektor inte systematiskt analyserar elevernas kunskapsresultat i syfte att identifiera relevanta förbättringsåtgärder.

Skolinspektionen ser också ett utvecklingsbehov gällande lärarnas förutsättningar att samverka. Skolinspektionen bedömer dock att rektorn behöver prioritera att få till stånd en systematisk analys av elevernas kunskapsresultat och utifrån en sådan analys vidta relevanta åtgärder för att förbättra undervisningen, vilket beskrivs nedan under avsnittet Identifierat utvecklingsområde. När ett sådant utvecklingsarbete implementerats bör ytterligare utvecklingsarbete initieras i syfte att skapa bättre förutsättningar för samverkan mellan alla lärare som undervisar eleverna på Sturegymnasiet 4.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de underlag myndigheten har samlat in under besöket.

Rektorn leder i huvudsak ett strategiskt jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn i huvudsak leder ett strategiskt jämställdhetsarbete och säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära. Rektor och lärare uppger att de följer upp skillnader mellan pojkars och flickors betyg, samt att skolan följer upp elevernas psykosociala situation med kön som en parameter, bland annat genom regelbundna elevenkäter. Däremot uppger rektor och personal från elevhälsan att de på skolan inte har gjort någon analys av kunskapsresultaten specifikt efter kön eller att de har några specifika inslag med uttalad koppling till jäm-

ställdhet i värdegrundsarbetet, utan att detta ska rymmas under det mer generella arbetet som stöds av likabehandlingsplanen. Vidare berättar rektor och lärare att skolan följer upp att det arbetsplatsförlagda lärandet (APL) ger alla elever lika förutsättningar oavsett könstillhörighet, genom täta kontakter med arbetsplatserna. Elever och lärare ger också exempel på när elever varit på arbetsplatser där de inte fått samma möjligheter, till exempel när kvinnor stängts ute från att arbeta i köket, och att skolan då snabbt ingripit och flyttat eleven till en ny APL-plats.

Samverkan och kollegialt lärande sker inom arbetslagen, men alla lärare ingår inte i detta.

Granskningen visar att rektorn i huvudsak leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Vad gäller de lärare som tillhör skolenhetens arbetslag, samt APL-handledare skapar rektorn förutsättningar för samverkan och kollegialt lärande. Rektor ser också i huvudsak till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna som är anställda vid Sturegymnasiet 4. Däremot gäller detta inte de lärare som tillhör någon annan skolenhet inom skolområdet, varför Skolinspektionen bedömer att kvaliteten kan höjas genom att rektorn skapar förutsättningar för samverkan och kollegialt lärande för alla lärare som undervisar eleverna på Sturegymnasiet 4.

Rektorn och lärare uppger att lärarna framförallt samverkar i arbetslagen, samt i de skolområdesgemensamma ämneslagen. Inom skolenhetens två arbetslag är förutsättningarna för samverkan goda, med tydliga roller och ansvarsfördelning, berättar de. Vidare sker ett strukturerat kollegialt lärande vid tio tillfällen under läsåret. Lärarna säger att under pågående läsår bygger det kollegiala lärandet på att de tar med sig konkreta fall från sin egen undervisning för att sedan diskutera sig fram till en möjlig lösning med kollegorna.

Vidare beskriver rektorn, lärare och APL-handledare att skolans personal samverkar med APL-handledarna på ett strukturerat sätt. I samverkan ingår regelbundna besök på arbetsplatserna, trepartssamtal samt att APL-handledare lämnar underlag till betygssättande lärare. Rektor uppger att hen tydliggör roller genom att alla APL-handledare går Skolverkets handledarutbildning samt genom de kontrakt som tecknas med arbetsplatserna. Lärarna berättar också att de ser till att en pärm med skriftlig, relevant information till APL-handledare och elev finns tillgänglig på varje arbetsplats.

Samtidigt uppger rektorn och lärarna att de lärare som inte tillhör skolenhetens arbetslag saknar goda förutsättningar att samverka med lärarna som tillhör Sturegymnasiet 4, och att i den utsträckning samverkan med dessa lärare sker är det inom ämneslagen eller mer informella sammanhang. Intervjuade lärare beskriver också en stor variation mellan ämneslagens arbete, där vissa ägnar stort utrymme åt didaktiska frågor och kollegialt lärande och andra ämneslag snarare har fokus på praktiska frågor.

Nästan alla lärare som undervisar på Sturegymnasiet 4 är behöriga att undervisa i sina ämnen. Rektorn uppger att obehöriga lärare introduceras genom att få arbeta parallellt med en behörig lärare under en period, att de får tillgång till undervisningsmaterial och lektionsplaneringar samt att de lärare som har ansvar för APL också introduceras i hur trepartssamtalen med APL-handledare och elev ska gå till. Vidare uppger rektorn och lärare att obehöriga lärare får stöd av kollegor, men att det inte utses någon mentor.

Rektorn följer upp resultaten, men analys saknas

Skolinspektionens granskning av Sturegymnasiet 4 visar att rektorn visserligen följer upp kunskapsresultaten men att det saknas en systematisk analys av elevernas kunskapsresultat som leder till att relevanta förbättringsåtgärder för undervisningens genomförande tas fram. Vidare visar utredningen att rektorn följer upp om värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen, med särskilt fokus på APL, samt att rektorn gör en analys av hur risker kopplade till framförallt APL kan förebyggas genom relevanta åtgärder.

Rektorn uppger att hen följer upp skolenhetens kunskapsresultat på skolövergripande nivå genom kommungemensamma system för resultatuppföljning och genom en dialog med en så kallad kvalitetsutvecklare på förvaltningen. Denne har till uppgift att sammanställa relevanta data som underlag för rektors uppföljning, till exempel olika arbetslags resultat eller skillnader mellan pojkars och flickors betyg. Rektor och yrkeslärare uppger vidare att rektor följer upp det arbetsplatsförlagda lärandet (APL) genom veckovisa möten med ansvariga lärare, genom arbetsplatsbesök och samtal med APL-handledare, samt att rektor följer upp undervisningen i yrkesämnen genom regelbundna besök i köket. Lärarna, som har rektor för Sturegymnasiet 4 som chef, beskriver också att denne följer upp deras undervisning i medarbetarsamtal. Rektorn beskriver vidare att hen inte följer upp elevernas kunskapsresultat i dialog med lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena, utan uppger att detta görs av andra rektorer inom skolområdet utifrån vilket ämne de har ansvar för att leda.

Rektorn följer upp lärarnas arbete med att integrera skolans värdegrundsuppdrag i undervisningen via arbetet med likabehandlingsplanen samt på arbetslagsmöten, uppger rektorn och lärare. De beskriver vidare att skolan har en årligen återkommande likabehandlingsdag, att lärarna tar upp mänskliga rättigheter i ett flertal ämnen samt att skolan arbetar främjande genom att skapa situationer där elever möts över program- och årskursgränser. Rektorn och lärarna lyfter fram ett systematiskt arbete med att förmedla skolans värdegrund till de arbetsplatser eleverna har stora delar av sitt lärande vid och menar att de på så sätt säkrar att APL-handledare förstår och förmedlar skolans värdegrund. De ger som exempel att alla APL-handledare går Skolverkets handledarutbildningar och att arbetsplatserna får täta besök. Inför APL stärks eleverna

genom att ta del av delar av Skolverkets handledarutbildning, genom undervisning i etik och bemötande samt genom utbildningar i härskartekniker, berättar rektorn och lärarna. Detta i syfte att elever ska känna sig trygga att signalera om en arbetsplats inte lever upp till skolans värdegrund. Rektorn uppger att dessa åtgärder grundar sig i en analys av branschspecifika risker. Elever, lärare och rektorn ger alla exempel på att elever som av olika anledningar inte trivs på en arbetsplats snabbt fått möjlighet att byta APL-plats.

Granskningen visar emellertid också att rektorn saknar en systematisk analys där elevernas kunskapsresultat kopplas till undervisningens genomförande. Detta utvecklas närmare under avsnittet Identifierat utvecklingsområde.

Identifierat utvecklingsområde

- Att rektor systematiserar sin analys av elevernas kunskapsresultat kopplat till undervisningens genomförande, samt vidtar nödvändiga utvecklingsåtgärder på grundval av analysen.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn inte gör en systematisk analys av elevernas kunskapsresultat kopplat till undervisningens genomförande. Av detta följer att de åtgärder som vidtas saknar tydlig koppling till en analys av kunskapsresultaten.

Enligt 4 kap. 4 § skollagen (2010:800) ansvarar rektorn för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen på skolenhetsnivå. Det systematiska kvalitetsarbetet ska enligt 4 kap. 6 § skollagen dokumenteras.

Rektorn och lärare beskriver att de på skolan saknar en systematik i analysen som bygger på uppföljningen av kunskapsresultaten. Visserligen diskuterar rektorn elevernas kunskapsresultat med lärarna i yrkesämnena, och kopplar då samman resultat med undervisning respektive APL, men rektorn för inte denna diskussion med alla sina lärare. Alla lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena för istället denna typ av pedagogiska diskussioner i sina ämneslag, som leds av en rektor från någon annan skolenhet från skolområdet. Rektorn uppger även att den analys som görs och de åtgärder som sedan vidtas bygger på en nulägesfokuserad dialog eller på omedelbart uppkomna situationer, och att åtgärderna inte dokumenteras eller följs upp. Slutligen konstaterar rektorn även att eleverna inte är delaktiga i uppföljning och analys av undervisningen på skolövergripande nivå, genom till exempel återkommande elevhearings, och detta bekräftas av elevernas utsagor.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn analyserar orsaken till eventuella skillnader i måluppfyllelse mellan olika grupper och klasser eller mellan olika ämnen.

Tillsammans med personalen kan olika förklaringar till enhetens resultat diskuteras och analyseras i förhållande till de nationella målen, genom att till exempel besvara följande frågor som återfinns i Skolverkets allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet:

- Vilken betydelse har olika arbetsformer och arbetssätt för måluppfyllelsen?
- Hur utnyttjas undervisningstiden?
- Vilken betydelse har de personella och materiella resurserna eller elevgruppernas sammansättning?
- Hur påverkar personalens kompetens, värderingar, förhållningssätt och arbetssätt elevernas möjligheter att nå kunskapsmålen?
- Har personalen tillräckligt med kompetens för sitt uppdrag?

Utifrån enhetens gemensamma analys och bedömning behöver sedan rektorn fatta beslut om vad som ska utvecklas under till exempel det närmaste året men även sett över en längre tidsperiod. På så sätt blir behoven väl förankrade i organisationen och möjligheterna ökar för utvecklingsarbetet att bli en del av det dagliga arbetet.¹

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen

Lgr 11, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i *flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att undervisningen över lag är varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Eleverna får reflektera över det egna lärandet och ges strategier för hur de bäst lär sig. Vidare visar granskningen att eleverna är delaktiga i APL, men endast i viss mån i undervisningen på skolan. Gransk-

¹ Skolverket (2015). *Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98) om Systematiskt kvalitetsarbete: för skolväsendet (andra upplagan)*. Stockholm: Skolverket, s. 32–34.

ningen visar också att lärarna i viss utsträckning förmedlar syftet med kurser och moment men att de inte tydliggör examensmålen för eleverna. Lektionerna har överlag en struktur med tydliga inledningar, sammanhang i genomgångar och uppgifter, men det saknas för det mesta en sammanfattande avslutning av lektionsinnehållet. Slutligen visar granskningen att undervisningen anpassas till delar av elevgruppen, men att elever som behöver utmaningar och stimulans inte alltid får detta i de gymnasiegemensamma ämnena. Skolinspektionen ser ett utvecklingsbehov inom flera av ovanstående områden, men bedömer att det som bör prioriteras är att få till stånd en stimulerande och utmanande undervisning för alla elever, vilket beskrivs under avsnittet Identifierat utvecklingsområde. När det utvecklingsarbetet implementerats bör utvecklingsarbete initieras även inom att tydliggöra och förklara examensmålen, att ge eleverna större delaktighet i undervisningen samt att utveckla lektionernas struktur med sammanfattande avslutningar.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av det underlag myndigheten har inhämtat under besöket.

Undervisning präglas av variation och lärarna ger stöd samt motiverar överlag eleverna

Granskningen visar att framförallt undervisningen i yrkesämnena och vid APL präglas av en variation av uppgifter och aktiviteter. Elever, lärare och APL-handledare uppger att APL vanligen innehåller en blandning av olika arbetssätt och uppgifter, även om vissa elever uppfattar arbetsdagens rutiner som avsaknad av variation. Avseende den skolförlagda undervisningen beskriver elever och lärare att undervisningen i yrkesämnena präglas av variation och balans mellan olika arbetssätt och uppgifter. Men eleverna beskriver även att undervisningen i de gymnasiegemensamma ämnena är enahanda. De intervjuade lärarna ger dock exempel på hur de varierar mellan lärarledda genomgångar, gruppdiskussioner och eget arbete, vilket också präglar de observerade lektionerna.

Vidare visar granskningen att lärare och APL-handledare överlag ger eleverna ett aktivt stöd och motiverar eleverna. Eleverna uppger att de upplever att de flesta lärare och APL-handledare är bra på att se till att elever förstår och kommer igång med sina arbetsuppgifter. Lärare och APL-handledare som är bra på detta exemplifierar på flera olika sätt och visar handgripligen hur olika arbetsuppgifter ska utföras, berättar eleverna. Lärare och APL-handledare beskriver att de vid APL och i yrkesämnena konkretiserar instruktioner och arbetsuppgifter genom att förklara och visa hur ett visst moment ska göras, genom att stå bredvid och handleda när eleven själv genomför momentet samt ge återkoppling när eleven genomfört momentet självständigt.

digt. Lärare beskriver också att de vid vissa tillfällen filmar elever, och sedan tillsammans med eleven tittar på filmen för att synliggöra både det som eleven gjort bra och det som eleven behöver utveckla. Vid de observerade lektionerna ger lärarna instruktioner i helklass och ger kontinuerligt förklaringar och förtydliganden när eleverna arbetar självständigt. När eleverna arbetar enskilt eller i grupp cirkulerar läraren för att ge elever stöd i de uppgifter som ska lösas. Eleverna beskriver att lärare och APL-handledare hjälper och förklarar för att motivera dem att göra arbetsuppgifter de inte tror att de klarar. Lärare och APL-handledare uppger att de motiverar eleverna genom att synliggöra elevens kunskaper i positiv återkoppling, genom att anpassa uppgifter efter elevens dagsform och genom att försöka koppla samman innehåll i yrkesämnena och gymnasiegemensamma ämnena.

Undervisningen är i huvudsak strukturerad

Granskningen visar att lärare och APL-handledare i huvudsak förmedlar syftet med enskilda moment och kurser, men att de inte synliggör examensmålen för eleverna. Lärarna beskriver flera olika sätt varigenom de tydliggör syftet med lektioner och moment, till exempel genom att lämna ut skriftliga instruktioner med kopplingar till kursmålen eller genom att koppla en konkret aktivitet som att skriva argumenterande text till förutsättningar för att vara en aktiv medborgare. Men de intervjuade eleverna uppger att de flesta lärare inte tydliggör syftet med lektionen. Samtidigt beskriver elever, lärare och APL-handledare att handledare på APL över lag är bra på att förmedla syftet med olika arbetsmoment. En handledare exemplifierar med att hen tydliggör elevens ansvar för en restauranggästs helhetsupplevelse av måltid och service genom att koppla till kursmål och centralt innehåll i kursen Service och bemötande. Elever, lärare, APL-handledare och rektorn uppger samstämmigt att examensmålen inte tydliggörs för eleverna. Lärare och rektor uppger emellertid också att examensmålen utgör struktur för hela utbildningen utan att detta synliggörs för eleverna.

Vidare visar granskningen att undervisningen är strukturerad, men att lektionerna avslutas utan sammanfattande avslutning. Lärare och elever uppger att de observerade lektionerna i huvudsak är representativa för hur undervisningen genomförs. Dessa inleds med en genomgång där läraren introducerar syftet med lektionen och vad som ska göras. Vid några observerade lektioner håller sedan läraren en längre genomgång, och de intervjuade lärarna berättar att detta vanligen sker i samband med introduktion av ett nytt område. Någon observerad lektion avslutas med att eleverna i helklass får redovisa svar på de frågor de arbetat med, men flera lektioner har mycket korta avslut. Eleverna beskriver att lektionerna vanligen avslutas utan någon sammanfattande avslutning.

Undervisningen ger eleverna möjlighet att ta ansvar över sitt eget lärande

Granskningen visar att eleverna får reflektera över det egna lärandet och att lärarna förmedlar strategier för att eleverna ska lära sig att ta ansvar för det egna lärandet. En central del i elevernas reflektion kring sitt eget lärande sker via den timme för reflektion de har på APL, och som ska dokumenteras i de loggböcker eleverna för, berättar lärare och APL-handledare. I dessa ska elever dokumentera vad de gjort och vad det lärt sig, vilket sedan utgör ett viktigt underlag för trepartssamtalet där eleven, läraren och APL-handledaren diskuterar elevens lärande. För att öka elevers benägenhet att använda loggböckerna och för att göra anpassningar efter olika elevers förutsättningar och önskemål finns en stor flexibilitet kring vilken form dokumentationen tar, beskriver lärare och APL-handledare. Till exempel kan elever tala in sina reflektioner eller välja att dokumentera i form av fotografier.

Lärarna uppger vidare att de på olika sätt synliggör strategier för att lära för eleverna, till exempel genom att förmedla lässtrategier, verbalisera problemlösning eller genom att använda kamratbedömning. Eleverna ger som exempel att de fått beskriva hur de löst ett matematiskt problem och sedan diskuterat olika strategier för att komma fram till en lösning. Detta arbetssätt observeras också vid en av lektionerna, där läraren också tydliggjorde styrkor och svagheter i olika problemlösningsstrategier. Vid flera andra observerade lektioner förekommer också inslag där läraren uppmanar eleverna att reflektera över utfall eller visar olika strategier att lösa en uppgift. Eleverna uppger också att de fått undervisning i studieteknik, samt att de arbetar med källkritik i alla ämnen. Vid en observerad lektion behandlade också läraren hur historisk kunskap skapas, samt hur historia kan användas idag.

Elevernas möjlighet att regelbundet vara delaktiga i planeringen och utvärderingen av undervisningen är begränsad

Rektorn, lärare, APL-handledare och elever beskriver alla att elever får APL-plats i samråd mellan elev och lärare, där eleven har stora möjligheter att styra valet av plats efter intresse och inriktning. I trepartssamtalen deltar även elever i diskussioner om hur de kan arbeta vidare för att nå kursmålen på bästa sätt. Efter genomförd APL gör eleverna en självvärdering, men de är vid tiden för Skolinspektionens besök inte med och utvärderar APL-platsen även om det finns ett beslut om att de ska involveras i utvärdering under andra halvan av vårterminen, berättar rektor.

När det gäller den skolförlagda undervisningen berättar rektorn och elever att eleverna i viss mån får påverka arbetssätt och vilken typ av material de ska använda. En elev exemplifierar med att de, när de behärskar grunderna i yrkesämnena, får öppna

uppgifter att lösa med fria händer, till exempel att komponera en maträtt utifrån en råvara. Eleverna beskriver också att det förekommer att lärare tar reda på vad de redan kan inför ett nytt område. Men eleverna och rektorn uppger även att eleverna, med något undantag, inte är med och planerar undervisningens innehåll eller genomförande, samt att de inte heller deltar i någon utvärdering av undervisningen. Detta visas också av enkätvärdena inom området delaktighet och inflytande.²

Undervisningen anpassas för delar av elevgruppen, men utmaningar och stimulans för alla elever saknas

Granskningen visar att skolan har ett strukturerat arbete för att anpassa undervisningen för elever i behov av extra anpassningar. Rektorn, personal från elevhälsan, speciallärare och specialpedagog beskriver att lärarna lyfter de elever som behöver extra anpassningar till månadsvisa genomgångar där relevant personal deltar. Vid dessa konferenser beslutas om extra anpassningar som sedan följs upp med regelbundenhet. I vissa ämnen har rektor också fattat beslut om att speciallärare ska arbeta tillsammans med läraren på lektionerna.

Granskningen visar vidare att eleverna får en undervisning som är anpassad, stimulerande och utmanande i yrkesämnena och vid APL. Rektorn, lärare och APL-handledare uppger att de matchar APL-plats och elev för att hitta placeringar och arbetsuppgifter som ligger på en lämplig utmaningsnivå. Detta innebär en stor variation utifrån varje elevs förutsättningar. En elev fick till exempel göra APL på en restaurang med en Michelinstjärna. Samtidigt gör arbetssättet att de också kan hitta lämpliga placeringar för elever som behöver tydliga strukturer och väldigt konkret handledning uppbrutet i flera delmoment, berättar de. Rektorn, elever, lärare och APL-handledare beskriver att lärare och APL-handledare visar höga förväntningar på eleverna i yrkesämnena och på APL genom att ställa krav och ge dem uppgifter som är utmanande men uppnåbara. Två exempel lärarna ger är att en elev fått fördjupa sig i franska vindistrikt samt att en annan elev, som gör praktik på en förskola, fått ökad del av förskollärarnas och barnskötarnas reflektionsarbete med utgångspunkt i läroplanen.

² Index 5,3 av 10 (index 5,8 för samtliga elever i år 2 som deltog i enkätomgången)

Granskningen visar emellertid också att eleverna inte genomgående får en utmanande och stimulerande undervisning i de gymnasiegemensamma ämnena. Detta utvecklas närmare under avsnittet Identifierat utvecklingsområde.

Identifierat utvecklingsområde

- Att undervisningens innehåll och arbetssätt i de gymnasiegemensamma ämnena anpassas så att de också stimulerar och utmanar de elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionens granskning visar att alla elever inte får en stimulerande och utmanande undervisning i alla ämnen. Detta gäller för vissa av de gymnasiegemensamma ämnena och för elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling.

Enligt 3 kap. 3 § skollagen ska alla elever ges den ledning och stimulans som de behöver för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Lärarna och eleverna ger några exempel på kognitivt komplexa uppgifter som går att lösa på olika svårighetsnivåer som förekommer i undervisningen, till exempel att få skapa en kaffedrink i matematiken eller att författa CV som sedan ska användas i en simulerad anställningsintervju i svenskan. Några elever beskriver också en undervisning i några ämnen där de upplever att alla elever får adekvata utmaningar. Lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena uttrycker vidare att de anpassar undervisningen till en nivå där alla elever ska klara den.

Granskningen visar dock att elever inte får stimulans och utmaningar i alla ämnen. Rektor uppger att hen inte känner till hur lärarna i de gymnasiegemensamma möter elever som behöver mer utmaningar och stimulans, eftersom de vanligen inte för sådana diskussioner. En del elever beskriver hur lärare i vissa gymnasiegemensamma ämnen inte följer upp att de gjort sina uppgifter eller låter dem utebli från lektioner om de på prov visat att de behärskar området. Några elever uttrycker att de uppfattar detta sätt att bedriva undervisning som att vissa lärare inte tror att de ska klara det högsta betyget. Andra elever beskriver att de tvärt om uppfattar det som att lärare i andra gymnasiegemensamma ämnen lägger all sin energi på de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling, men inte hjälper de elever som har svårigheter i ämnet. Av lektionsobservationer och elevintervjuerna framgår vidare att undervisningen i vissa gymnasiegemensamma ämnen ligger på en nivå som inte utmanar alla elever och att alla elever där får göra samma uppgifter, vilket också enkätvärdena inom området

utmaningar visar.³ Eleverna beskriver att de då tappar motivation och engagemang. Vid några observerade lektioner samtalar också flera elever om annat än skolarbete under stor del av lektionstiden – samtidigt som dessa elever hinner genomföra den tilldelade uppgiften.

I relation till detta rekommenderar Skolinspektionen att rektor och lärare ser till att undervisningen utvecklas så att alla elever ges den ledning, stimulans och de utmaningar de behöver för att utvecklas så långt som möjligt. En viktig utgångspunkt i utvecklingsarbetet är att rektorn följer upp elevernas kunskapsresultat och ställer dessa i relation till den genomförda undervisningen, vilket beskrivs ovan under avsnittet Rektors ledarskap. Centralt är att lärarna skapar en flexibel undervisning som ger alla elever en utmanande undervisning utifrån deras förutsättningar. På ett generellt plan åstadkoms detta bland annat genom en stödjande och uppmuntrande lärandemiljö, där läraren visar höga och ändamålsenliga förväntningar genom både bemötande och krav.⁴ Konkret kan det handla om att lärarna ger uppgifter som kan lösas på olika svårighetsnivåer, en större variation av uppgifter att välja mellan samt att extra uppgifter som ges elever som snabbt blir klara, är av fördjupande karaktär, snarare än upprepande eller att eleverna får gå vidare.⁵

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan har i flera delar ett samlat och medvetet arbete för att skapa trygghet och studiero.

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att det på skolan finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet, men att det saknas ett samlat arbete med att skapa studiero.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den

³ Index 6,3 av 10 (index 7,0 för samtliga elever i år 2 som deltog i enkätomgången).

⁴ Skolinspektionen (2018). *Utmanade undervisning för högpresterande elever*. Stockholm: Skolinspektionen, s. 40.

⁵ Skolinspektionen (2016). *Utmaningar i undervisningen*. Stockholm: Skolinspektionen, s. 40–41.

dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de underlag som myndigheten har inhämtat under besöket.

Det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet

Granskningen visar att det på skolan finns ett arbete för kartlägga och analysera elevernas trygghet. Rektor, lärare och elever uppger att eleverna får svara på trivselenkäter, där bland annat frågor kring trygghet på skolan och APL ingår. Vidare berättar de att lärarna, och då i synnerhet mentorerna, har god kännedom om vad som sker på skolan samt att dessa följer upp elevernas upplevelse av trygghet på APL genom trepartssamtal och enkät.

Vidare visar granskningen att det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan. Rektor, lärare och elevhälsan beskriver ett främjande och förebyggande arbete för trygghet, med fokus på samarbete och schemaläggning för att elever från olika program ska mötas på gemensamma platser för att skapa en samhörighetskänsla. Lärarna uppger vidare att de har ett gemensamt förhållningssätt kring trygghetsfrågor, till exempel vid vilken typ av situationer en vuxen ska gripa in eller vad som är ett acceptabelt språkbruk på skolan. När behov uppstår kan skolan också ta till ytterligare åtgärder, berättar lärare och elevhälsa. De exemplifierar med en klass, där skolan på förekommen anledning arbetat aktivt med till exempel samtal, samarbetsövningar och gemensamma sociala aktiviteter.

Det saknas ett samlat arbete för studiero

Granskningen visar att det saknas ett samlat arbete för att skapa studiero på skolan. Detta utvecklas närmare under avsnittet Identifierat utvecklingsområde nedan.

Identifierat utvecklingsområde

- Att rektor och lärare arbetar samlat för att skapa studiero. I detta ingår att utveckla undervisningen för att tydliggöra lärarens ledarskap i klassrummet, samt att försäkra sig om att alla elever får anpassningar, utmaningar och stimulans.

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att eleverna tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Granskningen visar att lärarna inte har ett samlat arbete för att skapa studiero. Eleverna uppger att det varierar mellan lärare i vilken utsträckning dessa arbetar aktivt för att skapa studiero; vissa lärare gör det men andra låter eleverna ägna sig åt annat än studier på lektionerna berättar de. Detta observeras även vid några av lektionerna. Speciallärare och specialpedagog uppger att det inom arbetslaget finns tydliga gemensamma förhållningssätt och regler som ska gälla i klassrummet, men att inte alla de lä-

rare som har någon annan skolenhets rektor som chef efterlever dessa. Rektorn beskriver det som att de inom arbetslagen har ett samlat arbete för att skapa studiero som bygger på återkommande diskussioner, men att detta arbete saknar systematik. Vidare uppger rektorn att de inte har några konkreta överenskommelser om ett samlat arbete för att skapa studiero inom skolområdet. Detta visas också av enkätvärdena inom området studiero.⁶

Vidare visar granskningen att förekomsten av studiero delvis hänger samman med undervisningens allmändidaktiska kvaliteter. Vissa lärare lyckas väl med att skapa studiero genom att ha tydligt fokus på kunskapsuppdraget och en tydlig nivå för vad som inte är acceptabelt i deras klassrum, berättar eleverna. Vid de observerade lektionerna arbetar lärarna i huvudsak med att skapa, upprätthålla och vid behov återställa ordningen. De lärare som lyckas väl har en tydlig struktur som de förmedlar till eleverna, de ger tydlig stöttning under elevernas eget arbete och ingriper med tydliga, men vänliga, markeringar mot elever som ägnar sig åt annat eller stör ordningen vilket leder till studiero. Vid de lektioner där eleverna inte ägnar sig åt de angivna uppgifterna beskriver eleverna att läraren saknar ett tydligt förhållningssätt, låter eleverna själva avgöra om de ska ägna sig åt skolarbetet på lektionerna samt saknar struktur på sina lektionsupplägg. Eleverna konstaterar också att lärarna har olika nivå för när eller om de ingriper vid ordningsstörningar. Under de observerade lektionerna förekommer även situationer med låg studiero, och då vanligen i samband med att elever förefaller omotiverade, oengagerade eller är klara med sina arbetsuppgifter.

I relation till detta rekommenderar Skolinspektionen att rektor, att tillsammans med lärare och elever, i detta ingår lärarens ledarskap i klassrummet samt om alla elever får anpassningar, utmaningar och stimulans. En sådan kartläggning gör det möjligt att identifiera vilka åtgärder som behövs för att eleverna ska få en studiemiljö som främjar deras lärande. Därefter är det viktigt att rektorn följer upp och utvärderar de vidtagna åtgärderna. Skolinspektionen kan också konstatera att bristande studiero ofta kan hänga samman med brister i anpassningar, stimulans och utmaningar. Då detta kopplar till utvecklingsområdet inom bedömningsområdet Undervisning rekommenderar Skolinspektionen rektor och lärare att delvis bedriva ett samlat utvecklingsarbete inom dessa två områden.⁷

⁶ Index 4,8 av 10 (index 6,2 för samtliga elever i år 2 som deltog i enkätomgången); Index 6,7 av 10 (index 7,4 för samtliga lärare som deltog i enkätomgången).

⁷ Skolinspektionen (2016). *Skolans arbete för att säkerställa studiero – det räcker inte att det är lugnt, eleverna måste lära sig något också*. Stockholm: Skolinspektionen.

Bedömning och betyg

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 22-25a §§ skollagen

8 kap. 2-3 och 3 f §§ gymnasieförordningen

Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i *flera delar*.

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att rektor har en god bild av hur och med vilka underlag betyg sätts i yrkesämnena, men att rektorns analys av betygssättningen i gymnasiegemensamma ämnen och kännedom om eventuella avvikelser är begränsad. Granskningen visar också att lärarna i huvudsak saknar förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de som myndigheten har inhämtat under besöket.

Rektorns gör en analys av betygssättningen i vissa delar

Granskningen visar att rektorn har en god bild av hur och med vilka underlag betyg sätts i yrkesämnena, men att rektors analys av betygssättningen i gymnasiegemensamma ämnen och kännedom om eventuella avvikelser är begränsad.

Rector, yrkeslärare och APL-handledare uppger att rektor följer upp kunskapsresultaten på APL i relation till könsfördelning, en jämförelse mellan lärlingsutbildningens betyg och de skolförlagda programmen på övriga kommunala gymnasieskolor. Detta sker i syfte att se till att det inte blir betygsinflation, berättar de. Lärarna beskriver också att betygen, dokumentation från trepartssamtal samt andra underlag lärarna använt i sin bedömning används som underlag för samtalen.

Lärarna uppger att rektor diskuterar betygssammanställningen för olika årskurser med dem, men att rektor inte har diskuterat deras betygssättning utifrån till exempel en jämförelse mellan ämnen eller över tid. Rektor beskriver det som att hen utgår från ett individperspektiv i sin analys av betyg, samt att hen inte analyserat betygen på gruppnivå i syfte att identifiera eventuella avvikelser i lärares betygssättning. Däremot berättar rektor att hen inte kan se att satta betyg har uppvisat avvikelser, även om hen inte jämfört resultat på nationella prov och betyg.

Alla lärare ges inte förutsättningar att kvalitetssäkra sin betygssättning

Granskningen visar att lärare i gymnasiegemensamma ämnen har vissa förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg inom ramen för ämneslagen, samt att de där använder varierade metoder för detta. Detta arbete leds emellertid inte av rektorn. Men granskningen visar också att övriga lärare saknar förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg.

Detta utvecklas närmare under avsnittet Identifierat utvecklingsområde.

Identifierat utvecklingsområde

- Att rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg. I detta ingår också att se till att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och sätta likvärdiga betyg.

Skolinspektionens granskning visar att lärare i gymnasiegemensamma ämnen har vissa förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg inom ramen för ämneslagen, samt att de där använder varierade metoder för detta. Detta arbete leds emellertid inte av rektor. Men granskningen visar också att övriga lärare saknar förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg.

Av 3 kap. 14 § skollagen framgår att rektorn ska se till att betyg sätts in enlighet med lag och författning.

Som beskrivs ovan under bedömningsområdet Rektors ledarskap sker samverkan för lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena huvudsakligen i ämneslagen, som leds av de olika rektorerna från skolområdet. Rektorn uppger att kunskapsresultaten, bedömning och betygssättning följs upp inom ämneslagen. Där kvalitetssäkrar lärarna sina bedömningar genom att till exempel arbete med bedömningsmaterial från Skolverket, sambedömning av oidentifierade texter och rättning av varandras elevers nationella prov, berättar rektorn och lärare. Yrkeslärarna uppger att de inte tillhör något ämneslag, samt att de kvalitetssäkrar bedömningar i relation till den skolförlagda undervisningen genom ett nära dagligt samarbete och en pågående dialog. De lärare som arbetar med lärlingsutbildningen uppger att de saknar tid för bedömningsdiskussioner samt att de lärare som saknar kollegor inom ämnet inte har någon att diskutera områdesspecifika bedömningar med. Rektorn och lärare beskriver också att lärarna inte har någon organiserad samverkan kring bedömning med lärare på andra skolor.

Skolinspektionen rekommenderar att rektor ser till att lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper

vid betygssättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer. För att höja likvärdigheten vid betygssättning rekommenderar Skolinspektionen också att rektor initierar en samverkan kring bedömningar med andra skolor, detta gäller särskilt för de lärare som är få eller ensamma om att sätta betyg i sina ämnen.⁸

På Skolinspektionens vägnar

X Inger Börjesson

Beslutsfattare

Signerat av: Inger Börjesson

X Andrés Brink

Föredragande

Signerat av: Andrés Brink

I handläggningen av ärendet har även utredarna Maria Lundström och Johan Asp medverkat.

⁸ Skolverket (2018). *Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2018:247) om betyg och betygssättning*. Stockholm: Skolverket, s. 21–24.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare och APL-handledare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning skolan har ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 5 och 6 februari 2019. Besöket genomfördes av Andrés Brink Pinto och Maria Lundström.

Sturegymnasiet 4 är en kommunal gymnasieskola i Halmstads kommun. Skolenheten leds av en rektor och är en av fyra enheter som tillsammans utgör skolområde Sturegymnasiet som leds av en gymnasiechef. På skolenheten studerar kring 160 elever inom lärlingsutbildning och Restaurang och livsmedelsprogrammet. Lärlingsutbildningen bedrivs inom Barn- och fritidsprogrammet, Handels- och administrationsprogrammet, Hantverksprogrammet, Hotell- och turismprogrammet, Industritekniska programmet, Restaurang- och livsmedelsprogrammet och Vård- och omsorgsprogrammet

Lärarna vid skolenheten är organiserade i två arbetslag, ett för Lärlingsutbildningen och ett för Restaurang- och livsmedelsprogrammet. Inom skolområdet finns även skolenhetsövergripande ämneslag för lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena, dessa leds av någon av områdets fyra rektorer. Eleverna vid skolenheten får undervisning i vissa gymnasiegemensamma ämnen av lärare som har sin tjänst på en annan av skolområdets fyra skolenheter, och som därmed har en annan rektor som chef än rektorn för Sturegymnasiet 4.